

Når Jesus ble født og andre dateringer

År "0"

Vår tidsregning baseres på at Jesus ble født i år 0, noe som etter alt og dømme ikke er korrekt. Mannen bak vår kalender fra 500-tallet, Dionysios, gikk ut fra at Jesus ble født 753 år etter grunnleggelsen av Roma. Problemet er at Herodes den store døde i det 750. året etter Romas grunnleggelse, i år 4 f.Kr. Jesus må da ha blitt født før 4 f.Kr., enn så selvmotsigende det høres ut. Videre, siden Herodes drepte alle gutter under to år, ville ikke Jesus være mer enn 2 år gammel da dette hendte. Ut fra dette er det vanlig å plassere Jesu fødsel et sted mellom 7 og 4 f.Kr.

Dette har også blitt støttet av at det oppstod en konjunksjon mellom Jupiter ("kongens planet") og Saturn ("det jødiske folks planet") i 7 f.Kr., og at dette var "stjernen" som vismennene så. Et annet forslag er en supernova (en eksploderende stjerne) som skal ha skjedd i 5. f.Kr. Dette er mulig, men det høres i såfall merkelig ut at stjernen "gikk foran dem inntil den kom og ble stående over stedet der barnet var" (Matt 2:9). Dette blir vanskelig hvis det var en supernova eller en konjunksjon, hvis da ikke teksten kan forstås som at den bevegde seg sett fra vismennenes synspunkt.

24. desember

Det er heller ikke sikkert at Jesus ble født 24. eller 25. desember. På 300-tallet begynte man å feire Jesu fødsel den 25. desember, og datoen ble valgt på teologisk grunnlag. I Mal 4:2 kalles Messias "rettferdighetens sol" (kanskje Luk 1:78 henviser til dette), og han skulle "gå opp" over Guds folk. Derfor var 25. desember det beste valget, siden det var datoen da man i Romerriket feiret at solen "snudde". I samme slengen fikk de lagt feiringen over en hedensk romersk festival som også ble feiret da. Konsekvensen ble da at unnfangelsen hadde skjedd 25. mars, vårjevndøgn, en dato som pleide å være begynnelsen på det nye året.

Det har blitt hevdet at Jesus ikke kan ha blitt født i desember fordi det ville være for kaldt til at gjeterne var "ute på marken og holdt nattevakt over flokken sin" (Luk 2:8). Det er riktig at dette kan tyde på en varmere årstid, ettersom de på vinteren ville beite mer på dagtid enn på natten. Likevel ville dyr som skulle bli brukt som tempelofringer beite på markene i nærheten av Betlehem året rundt. Vi kan derfor trolig ikke si så mye mer om denne datoen enn at det er meget mulig at Jesus ikke ble født i desember.

Når begynte Jesus sin tjeneste?

Bare Lukas henviser til datoer i verdenshistorien når han forteller om hendelsene rundt Jesus. I 3:1-2 sier han at Johannes stod fram "i det femtende år av keiser Tiberius' regjering, mens Pontius Pilatus var landshøvding i Judea, Herodes fjerdingsfyrste i Galilea, hans bror Filip fjerdingsfyrste i landene Iturea og Trakonitis, og Lysanias fjerdingsfyrste i Abilene, og mens Annas og Kaifas var yppersteprester." Det er tydelig at han ønsker å bli tatt seriøst som historiker ved å oppgi disse referansene.

Vi vet fra andre kilder at Pontius Pilatus var landshøvding i perioden 26-36 e.Kr., og at Tiberius var keiser fra år 14 til år 37 e.Kr. Tiberius' femtende år ser da ut til å bli 28-29 e.Kr. Hvis Jesus ble født mellom 7 og 4 f.Kr., ville han nå være 32-36 år gammel. Videre, med Johannes-evangeliets opplysninger om tre års tjeneste (hvis Johannes da ønsker å være kronologisk korrekt), ville han være 35-39 år gammel da han døde. Men Lukas skriver i 3:23 at Jesus var rundt 30 år gammel da han begynte sin tjeneste, og 32-36 ville trolig ikke bli regnet som "rundt 30".

Svaret ligger kanskje i at keiser Tiberius hadde autoritet i provinsene allerede fra år 11 e.Kr., og i såfall blir hans femtende år 25-26 e.Kr. Hvis dette er tilfelle, var Jesus "rundt 30" hvis han ble født litt før 4 f.Kr.